

nondum paratus es ad mortem: *Sequeris autem postea*. Mittam promissum Patris Spiritum sanctum in vos, qui confirmabit vos: et eritis mihi testes in Jerusalem et in omni Judæa et Samaria, et usque ad ultimum terræ (*Act. 1, 8*); et tunc me sequi eris paratus. Cui Petrus: *Quare non possum te sequi modo? Non timeo pœnam, non timeo mortem: Tecum paratus sum et in carcerem et in mortem ire* (*Luc. xxii, 33*). Quid est quod dicis: *Non possum te sequi modo? animam meam pro te ponam*. Ad quem Dominus: *Animam tuam pro me pones? Falleris, Petre, nondum es paratus, nondum ex alto virtute vestitus. Cum fueris ex alto virtute vestitus, tunc animam tuam dabis in mortem. Sed nunc prope est ut timore mortis meæ neges vitam, et occidas animam tuam; ut neges te meum esse discipulum, et occidas spiritum tuum: properat tempus et hora, quibus me negabis, ut te salvare jam possis; non cantabit gallus, donec ter me neges. Quidquid sones in verbis: Antequam gallus cantet, ter me negabis*. Et est sensus: Antequam gallus cantet, me negabis. Quæ negatio erit trina, sive ante primum cantum galli, sive secundum.

3. Quo dicto, timor et tremor et ingens dolor discipulos omnes invasit. Nec mirum. Audierant quia dixerat Dominus Petro: *Antequam gallus cantet, ter me negabis*; qui omnibus erat sanctitate præstantior, amore devotior, fide robustior; qui jam confessus fuerat Jesum esse Filium Dei, dicens ad eum: *Tu es Christus Filius Dei vivi* (*Matth. xvi, 16*); et timebant, ne illud idem quod Petro, si bimetipsis contingeret. Et quia tantus vir eum erat negaturus, in illo quodammodo titubabant; et quod a mortuis tertia die resurgeret, non perfecte credebant. Nec non et ideo quia Dominum, quem in præsentia audiebant loquentem, non longe post futurum credebant moriturum. Ibi mœror et luctus, vox una plangentium. Certi erant de absentia tam dulcis Magistri, de futura morte dulcissimi Domini sui, et cum adhuc in carne viventem cernebant, et tamen illum quasi jam mortuum lugebant. Tunc ad memoriam revocabant dulcissima fluentia doctrinæ, quæ ab illo acceperant; salutes, quas dederat ægris; insuper et vitam, quam reddiderat mortuis; benignissimam et dulcissimam familiaritatem, quam semper circa illos habuit, et videbant se ab eo tam subito deseri. Tunc amarissime flebant, mihi credite, fratres, ut et ipsi jam consolari non possent.

4. Quos ut Dominus vidit amarissime flentes, eos de sua morte consolari voluit: sed puto quia non tum voluit imo magis illos instigabat ad luctum, dum eis dicebat: *Non turbetur cor vestrum*. Miror si Dominus Jesus non infremuit spiritu, et non turbavit se ipsum, dum discipulis flentibus diceret: *Non turbetur cor vestrum*. Credo, propter quod et loquor, ait Dominus meus Jesus, benedictus omni tempore sæculi, flentibus discipulis suis: *Non turbetur cor vestrum. Creditis in Deum; et in me credite*: ac si diceret, Non turbemini de absentia mea, de morte

mea. Potestatem habeo ponendi animam, et iterum sumendi. Tribus diebus mortuum jacebit corpus in tumulo, et post tres dies resurget immortale et impassibile. Tribus diebus et tribus noctibus fuit Jonas in ventre ceti, et Filius hominis tertia die resurget a mortuis. *Non turbetur cor vestrum*: ego qui resuscitavi Lazarum, possum resuscitare hoc corpus meum; ego qui resuscitavi filium viduæ, ultra tres dies non detinebor a morte. *Creditis in Deum; et in me credite*. Nolite timere pro morte carnis meæ: ego sum Deus, qui suscitabo carnem. Opera quæ ego feci, testimonium perhibent de me. Si creditis in Deum, sequitur ut in me credere debeatis, quia ego sum Deus. Et ne dubitarent se apud Deum in æterna vita cum Christo mansuros, sequitur et dicit:

5. *In domo Patris mei mansiones multæ sunt*. Et est sensus: in æterna vita vos mecum regnabitis, in qua sunt multæ mansiones, id est multæ dignitates: quia ibi alia est claritas solis, alia lunæ, alia stellarum. Domus Dei Patris, est ista prædestinatione et præsentia ejus. In hac domo unusquisque perfectus habet mansionem pro numerato denario, qui idem omnibus datur: qui denarius est una, et non diversa in æternitate vivendi mensura. Vel aliter: Domus Patris mei est templum Dei, regnum Dei, homines scilicet justi: in quibus multæ sunt differentiæ. Et hæc sunt mansiones ipsius domus, scilicet illæ dignitates, quæ sunt paratæ in prædestinatione, sicut Apostolus dicit: *Qui elegit nos ante mundi constitutionem* (*Ephes. 1, 4*) prædestinatione; sed sunt sperandæ in operatione: unde Apostolus: *Quos prædestinavit, hos et vocavit: et quos vocavit, hos et justificavit* (*Rom. viii, 30*). Et hoc est quod dicit: *Si quo minus, dixissem vobis, quia vado parare vobis locum: et si abiero et præparavero vobis locum, iterum veniam et accipiam vos ad me ipsum, ut ubi sum ego, et vos sitis*. Et est sensus: In domo Patris mei diversa sunt præmia meritorum; et si quo minus, id est, si non essent, dixissem vobis hoc, scilicet, *vado parare vobis locum*. Sed quia ibi sunt præparata per prædestinationem, non est opus ut alias illic mansiones per prædestinationem præparem. Et quoniam nondum sunt in operatione, addit: *Sed, si abiero et præparavero vobis locum, iterum veniam, et accipiam vos ad me ipsum, ut ubi sum ego, et vos sitis*. Ac si diceret: In domo Patris mei habetis mansionem per prædestinationem: sed vado ad Patrem, et illas vobis præparabo per operationem. In domo Patris mei habetis æternam mansionem: sed jam non potestis ad illam venire, nisi per magnum laborem. In domo Patris mei mansiones habetis tantum ex gratia Dei et dono: sed volo ut illas jam habere debeatis ex me. A vobis recedo secundum divinitatem, et præparabo vobis, secundum meam humanitatem, **615** illam ineffabilem beatitudinem, quam vobis paravi ab origine mundi secundum divinitatem. Illa ineffabilia gaudia vitæ perennis utcumque percipere non potestis, nisi prius

fuero carne solutus, et iterum eadem carne vestitus. Ascendam in cœlum, et mittam vobis Spiritum sanctum, qui vos sic doceat operari per operationem et gratiarum actionem; quatenus regnum æternæ felicitatis, quod vobis paratum est per prædestinationem, habere debeatis per operationem.

6. Dominus Jesus quotidie fidelibus suis locum præparat, dum carnem suam Deo Patri pro salute generis humani fuisse passam demonstrat: et sic nobis locum, quem paraverat per divinitatem, jam illum nobis tribuit per suam humanitatem. Quotiescumque aliqua bona facimus, jejunando, orando, legendo, meditando, pro peccatis sive pro desiderio Christum videndi lugendo, visitando infirmum, saturando famelicum, et sic de reliquis bonis quæ longum est enarrare; semper ille locus beatus ab illo nobis præparatur in cœlis qui dixit: *Sine me nihil potestis facere* (*Joan. xv, 5*): sed tunc nos introducet in illas beatissimas mansiones, si in ejus fide et dilectione vixerimus cum venerit reddere unicuique secundum opera sua. Et hoc est quod dicit: *Iterum veniam, et accipiam vos ad me ipsum, ut ubi sum ego, et vos sitis*. Quod est dicere: Apparebo in judicio, et introducam vos in illas mansiones, ut ibi mecum maneatis in æternum. O summa, o felix beatitudo, habitare cum Christo! Quis ad hanc felicitatem, ad hanc tam gloriosam beatitudinem pervenire valebit? quis erit tam felix, quis sic summe beatus, ut possit regnare cum Christo, videre gloriam ejus et pulchritudinem ejus?

7. O Jesu, Jesu, utinam merear te videre, mi Jesu! Credo in Deum, et in te credo; et tamen valde turbatur cor meum. Non turbaretur cor meum, si audissem a te, *Non turbetur cor tuum*: sed anima mea nunc valde turbata est, non quia non credam in te, sed quia modo te videre non possum. Nihil aliud volo, nihil aliud quero, nihil aliud desidero, nihil aliud cupio, nisi te videre Dominum et Deum meum: et quia te quero, et non invenio, voco, et non respondes mihi. Te videre desidero, et te videre non possum, cum tu ipse sis tantum desiderium meum. Tu mihi testis es, Veritas, quia valde turbatur cor meum: sed confido in misericordia tua, quam adhuc te videbit anima mea; et satiabor de te, et a te, et in te, et per te, non meritis meis, sed miserationibus tuis magnis et multis et quod video te Deum Salvatorem meum, cum tu veneris judicare sæculum per ignem. Sed rogo te per te ipsum, et per illum, quæ te genuit, Matrem, ut cum veneris ad judicium, attrahas me ad te ipsum, ut ubi nunc es, possim et esse tecum et cum discipulis tuis, quibus ad Patrem iturus dixisti: *Et quo ego vado scitis, et viam scitis*. Sciebant enim te ire ad Patrem, et te viam esse per quam venitur ad Patrem, qui vivis et regnas cum eodem Patre, in unitate Spiritus sancti Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

SERMO VII.

In vers. 5-14 cap. xiv Joannis.

1. Dixerat Dominus discipulis suis: *Quo ego vado*
PATROL. CLXXXIV.

scitis, et viam scitis. Cui Thomas dixit: Domine, nescimus quo vadis; et quomodo possumus viam scire? Thomas, qui dicitur Didymus, id est Dubius sive Dubitans, unde ipse dubitabat, alios dubitare credebatur: unde dicebat, *Domine, nescimus quo vadis*. Sed convincit eum scire Magister veritatis: quia sciebant eum, quod ipse est via. Ergo viam sciebant: et ipse est veritas, et vita: et ipsum sciebant, quia sciebant veritatem et vitam, ad quam ipse vadit. Ipse est via secundum quod est homo; et veritas et vita secundum quod est Deus. Per se itaque viam vadit ad veritatem et vitam, quia secundum hominem glorificatum redit ad se Deum. Unde plane convincit eos scire quod se nescire putabant, cum dicit: *Ego sum via*, per quam eundem; *et veritas*, ad quam veniendum; *et vita*, in qua permanendum. *Ego sum via* sine errore, *veritas*, sine falsitate, *vita* sine morte. *Ego sum via*, in exemplo, *veritas* in præmisso, *vita* in præmio. *Ego sum via* habilis, *veritas* **616** irrevocabilis, *vita* interminabilis. *Ego sum via* lata et spatiosa, *veritas* potens et copiosa, *vita* delectabilis et gloriosa. *Ego sum via* incipientium, *veritas* proficientium, *vita* pervenientium. *Ego sum via* lucis et serena, *veritas* vivens absque pœna, *vita* felix et amœna. *Ego sum via* in patibulo, *veritas* in inferno, *vita* in resurrectionis gaudio. *Ego sum via*, in qua non est spina vel tribulus; *veritas* in qua non est falsitatis stimulus; *vita*, in qua reviviscit mortuus. *Ego sum via* recta, *veritas* perfecta, *vita* sine fine mansura. *Ego sum via* reconciliationis, *veritas* retributionis, *vita* æternæ beatitudinis.

2. *Nemo venit ad Patrem, nisi per me*. Ac si dicat: Nemo venit ad me veritatem et vitam, nisi per me viam; et nemo venit ad me Deum, nisi per me hominem assumptum. Ego per assumptam carnem mortalibus facio foveam, per quam venitur ad veritatem et vitam: et viam moriendo facio, resurgendo, ad cœlos ascendendo, ubi ego sum veritas et vita, Deus verus, Deus æternus. Miser homo de terra terrenus, semper gibbus, semper proclivis, semper æger, semper infirmus, ad gaudia paradisi, unde expulsus fuerat, per se redire non poterat, nec ad veritatem et vitam, quod Deus est, per se ascendere valebat. Sed venit Verbum in carnem, Deus ad hominem, et Verbum caro factum est, et Deus factus est homo. Inclinauit se Verbum ad carnem, Deus ad hominem; et sic genus humanum non solum ad paradysum, sed etiam portavit ad cœlum, ubi est esse verum et esse æternum, veritas quæ semper fuit et erit, vita beata et semper beata, quæ nec principium habuit, nec habebit finem. Unde nobis terrigenis homo Deus factus est via, et nos perduxit ad veritatem et vitam, ad se videlicet Deum et hominem. Et hoc est quod dicit: *Nemo venit ad Patrem nisi per me*; ac si diceret: Nemo venit ad me Deum, nisi per me hominem, hominem a verbo assumptum; nemo venit ad Patrem, nisi per me, qui sum homo et unus Deus cum Patre.

3. Unde sequitur: *Si cognovissetis me, et Patrem*

meum utique cognovissetis; et amodo cognoscetis eum, et vidistis eum. Si cognovissetis me idem esse cum Patre, utique et patrem meum cognovissetis, quia ego et Pater unum sumus: et per me cognitum cognoscetis eum, et vidistis eum corde, dum me ei per omnia similem vidistis. Philippus vero non intelligens illum omnino simillimum esse Patri, dicit ei: *Ostende nobis Patrem, et sufficit nobis*. Erant quidam illorum, qui non putabant Filium ex toto similem Patri, sed Patrem majorem et meliorem; et ita nec Patrem, nec Filium sciebant: quorum unus erat Philippus; ideo dicit: *Ostende nobis patrem, qui major te est, in quo sufficientia est, et non in te*. Unde increpans Jesus illum nec etiam Filium scire ait, dicens: *Tanto tempore vobiscum sum, et non cognovistis me? Vere non me novistis quia si me novissetis, et Patrem novissetis. Filium non novit, qui Patrem meliorem credidit: non quia alius sit Pater, alius sit Filius; sed quia omnino similis. Et ideo quia omnino similis est Filius Patri, sequitur et dicit: Philippe, qui videt me, videt et Patrem. Quomodo tu dicis: Ostende nobis Patrem? Cum omnino similis sim Patri, quomodo tu dicis: Ostende nobis Patrem, et sufficit nobis? Video quo animo dicis: non quæris alterum similem, sed putas meliorem. Cur inseparabiles separatim vis noscere? Non credet quia ego in Patre et Pater in me est? Quod non potes videre, vel saltem crede. Verba quæ ego loquor vobis, a me ipso non loquor, quia non sum a me ipso qui loquor: ei retribuo quæ facio, de quo ipse sum qui facio. Pater in me manens ipse facit opera, inter quæ sunt verba, illa quæ bona sunt opera, cum aliquem ædificant; et cum Pater in me faciat opera. Non credis quia ego in Patre et Pater in me est? Si enim separatim essemus, nullo modo inseparabiliter operari possemus.*

4. Amen, amen dico vobis, qui credit in me, opera quæ ego facio, et ipse faciet, et majora horum faciet: quia ego ad Patrem vado. Amen, amen ingeminat, ut quod dicit verius affirmet. Amen hebræum est, et in se continet quasdam significationes diversas. Amen dicitur adverbium affirmandi, et adverbium optandi, ut hic cum dicitur, Hoc bonum tibi contingat; respondetur, Amen. Et in fine orationum cum dicitur, Per omnia sæcula sæculorum, **617** respondetur, Amen: et est sensus, Quod rogas Dominum, hoc optamus. Adverbium affirmandi, ut hic, Amen dico tibi; id est in veritate dico tibi. Cum vero geminatur, magis quod dicitur affirmatur. Amen, amen a Domino dicitur, ut quod dicit, esse verum sine dubitatione credatur. Pater enim credi suo simplici verbo: sed quia discipuli ejus adhuc infirmi erant et imbecilles in fide quæ per dilectionem operatur, non credentes quod unam et eandem haberet postestatem cum Patre, inde ab eo Amen ingeminatur, ut quod promittit, nulla dubietate frangatur. Amen, amen dico vobis, id est in veritate dico vobis, qui credit in me, hoc est, esse unum Deum cum Patre, venerando et amando, opera quæ ego fa-

cio et ipse faciet, id est opera quæ per me facio postea faciam per eum: et majora horum faciet; ego siquidem per eum, quia ad Patrem vado. Ad illum vadit, a quo nunquam recessit secundum divinitatem.

5. Majoris meriti est credere nunc in eum, quia eum non videmus, quam si eum videremus. Postquam ascendit ad Patrem, per eum majora facta sunt miracula, quam ea quæ fecit in persona sua. Ad tactum fimbriæ vestimenti ejus, una tantum mulier fluxum sanguinis patiens refertur esse sanata (Matth. ix 20-22): postquam vero coelos ascendit, umbra Petri nonnullos ab omni languore curavit (Act. v, 15). Majora miracula est operatus per Petrum, quam fecerit ipse. Antequam ascenderet in cœlum, pauci per prædicationem suam sunt conversi ad Deum: sed postquam ascendit in cœlum, una die quinque millia, et alia die tria millia ad prædicationem Petri ad Dominum referuntur conversi (Act. iv, 4, et ii, 41). Antequam ascenderet in cœlum, notus tantum erat in Judæa: at postquam ascendit coelos, se per Apostolos suos jam toti mundo innotescere fecit; quia in omnem terram exivit sonus eorum, et in fines orbis terræ verba eorum (Psal. xviii, 5). In mundum venit, et mundus eum non cognovit: sed postquam reliquit mundum, et ascendit in cœlum, per totum mundum fama ejus intonuit. Et hoc est quod dicit propheta in persona illius: Singulariter sum ego donec transeam (Psal. cxi, 10): quia incognitus sum, et incognitus ero, donec transeam ad Patrem. Sed cum exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me ipsum (Joann. xii, 32). Majora ergo sunt opera quæ nunc facit per suos fideles, quia est in dextra Patris; quam ea quæ fecit, dum sederet in gremio Matris.

6. Sequitur: Et quodcumque petieritis in nomine meo, hoc faciam, id est, quidquid petieritis ad salutem animarum vestrarum, hoc dabo vobis statim vel postea. Multi enim sunt malarum tentationum stimulis impediti, qui gementes et dolentes, in nomine Domini ab ipsis petunt liberari, quibus grave est et valde laboriosum belligerare cum illis. Timent ne deficiant; adiutorium a Domino postulante succumbant: qui si cito non habent auxilium a Domino quod implorant, se ab illo derelictos existimant; et quia differt illis subvenire, credunt de se ipsis Dominum non curare. Sed non est ita: imo eos magis diligit, quos quasi solos cum tentationibus diu pugnare permittit: quia crescente pugna, gloriosiore illis ministrabit victoriam; et quanto fuerit robustior pugna, tanto gloriosior dabitur illis corona. Non titubet, non dubitet athleta Christi, qui præliatur contra astutias serpentis antiqui, qui pugnat pro percipiendis gaudiis paradisi; non lassescat, non discebat a bello; instet fortiter, dimicet acriter, viriliter agat et confortetur cor ejus: quia cito veniet Dominus, et manu potenti conteret brachium peccatoris et maligni; postea callido hoste

deviato, cum Christo regnabit in æternum et in sæculum sæculi. Meminerit enim esse scriptum per prophetam, *Juxta est Dominus his qui tribulato sunt corde: et, Multæ sunt tribulationes justorum, et de omnibus his liberabit eos Dominus (Psal. xxxiii, 19, 20)*. Quidquid vult petat a Domino, tantum pro salute animæ suæ petat. Non curet si differatur: quia si differtur, non aufertur; imo cum haberi cœperit, charius possidetur. Hoc enim petamus in nomine suo, quod Patrem petere docuit Apostolos suos, dicens: *Cum orabitis Patrem, sic dicetis: Pater noster qui es in cœlis (Matth. vi, 9)*, etc. Quod si aliud petimus quod ab hac petitione discordet, inanis est petitio nostra: si petierimus salutem animæ nostræ in nomine ejus, illam dabit nobis. Et ne putent **618** ut illud quod promisit, sit sine Patre facturus, sequitur et dicit, *Ut glorificetur Pater in Filio*: quia quidquid Filius facit, ideo facit ut glorificetur Pater in ipso. Vel aliter, *Quidquid petieritis in nomine meo hoc faciam*. Nomen Domini Jesu est. Hoc nomen fuit ei impositum secundum humanitatem. Hic ergo est sensus, *Quidquid petieritis in nomine meo, hoc faciam*: id est, Quidquid petieritis me secundum quod sum homo, dabo vobis secundum quod sum Deus; *ut glorificetur Pater in Filio*, Deus in homine sibi unito. Illud quod addidit, *Si quid petieritis me in nomine meo, hoc faciam*, id tantum confirmat quod superius dixit: nam repetitio sermonis, confirmatio est operis.

7. Nos ergo, dilectissimi fratres, hoc ab illo petamus, ut sua gratia nos præveniat ac sequatur, ac bonis operibus jugiter præstet esse intentos. In nomine ejus ipsum solum petamus. Certe nimis est avarus, cui non sufficit Christus. Nam qui Dominum possidet, et cum propheta dicit, *Pars nostra Dominus (Psal. lxxii, 26)*, nihil extra Dominum habere potest. Iste profecto felix est et beatus, qui tanto dono ditatur: nec ultra jam pauper erit, qui omnium datorem honorum pro hæreditate tenebit. Si aliquis petierit argentum, aurum, possessiones, variam suppellectilem, credite mihi, quia in nomine Jesu non petit, et cum istis partibus Dominus non dignatur fieri pars vel hæreditas ejus, nisi omnia illa vilia ut stercora reputet pro dilectione et amore Dei. Sed nos, quibus Dominus est portio, nihil debemus curare præter Deum, ne alterius impediamur munere necessitatis: quod enim ad alia officia conferatur, hoc religionis cultui atque huic nostro decerpitur officio. Unde nihil aliud debemus curare, nisi qualiter Christum in hæreditate mereamur sortiri, pro cuius amore renuntiavimus proprio et propriæ voluntati. Hæc est illa hæreditas, dilectissimi fratres, quæ beatos suos facit hæredes. Jam illum ulterius paupertatis angustia non coarctabit, qui talem ac tantam hæreditatem habebit. Ista, inquam, est hæreditas in terra viventium, hæc est portio quam petit propheta a Domino, dicens: *Portio mea, Domine, sit in terra viventium (Psal. cxli, 6)*. Ad hanc hæreditatem se præparabat Apostolus cum dicebat:

A *Mihi vivere Christus est, et mori lucrum*. O quam feliciter ad hanc ardebat cum aiebat: *Cupio dissolvi et esse cum Christo (Philipp. i, 21, 23)*! Modo cum Christo regnat, quia in hoc mundo soli Christo vivebat: modo cum Christo beatus regnat in cœlis, quia illum ex toto corde dilexit in terris; et illi nunc junctus in patria, quem toto desiderio concupivit in via. Nos ergo, dilectissimi, ab ipso ipsum solum petamus, et nihil aliud nisi ipsum solum de omni corde quæramus; et sic ad percipiendam tantam ac talem hæreditatem, quæ ipse est, perveniamus. Quod ipse nobis Christus largiri dignetur, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

SERMO VIII.

In vers. 15-17 cap. xiv Joannis.

B 1. Sequitur: *Si diligitis me, mandata mea servate; et ego rogabo Patrem, et alium Paracletum dabit vobis, Spiritum veritatis, quem mundus non potest accipere, quia non vidit eum et non scit eum*. Ex isto capitulo solo conicere possumus utrum vere diligamus Deum. Illum in veritate diligimus, si ejus mandata servamus: et si ejus non servamus mandatum, certe nec diligimus eum. Non potest ex una parte diligi, et ex altera parte contemni. Ipse enim dicit: *Qui non est mecum, contra me est; et qui non colligit mecum, dispergit (Luc. xi, 23)*. Ille cum Domino habitare meretur, qui pro suo posse ejus mandata servare conatur. Frustra enim se cum Domino habitare dicit, qui ejus mandata servare contemnit. Non vos fallat, dilectissimi, vestis religiosa: mihi credite, non diligitis Deum, si illius mandata non observatis. Quomodo possumus Dominum diligere habitu, si eum contemnimus actu? Dilectio Dei non quærit vestem, sed nostram mentem: nec quærit opinionem, sed tantum bonam actionem. Probatio dilectionis exhibitio est operis. Hoc enim est quod Dominus dicit; id est: Si in veritate diligitis me, mandata mea servabitis. Ad hoc ut perfecte vos me cognoscam **619** diligere, mea mandata servate, et ego rogabo Patrem. Hic enim monet diligere, mandata servare, ut accipiant Spiritum sanctum: quem nisi habeant, non possunt diligere, nec mandata servare. Unde sequitur: *Ego rogabo Patrem, et alium Paracletum dabit vobis*. Rogat homo quod Deus dat; ipse pro nobis rogat, qui nobis rogata dat. Deus ipse pro nobis rogat secundum quod homo, quando nos facit se rogare Deum. Tunc enim Patrem rogat pro nobis, cum nos illum rogamus, unum cum Patre Deum esse credentes.

2. Quod vero sequitur: *Et alium Paracletum dabit vobis*, hoc est, alium quantum in persona, non quantum in natura vel in essentia. *Dabit vobis*; non quod ipsi non haberent, sed quia habebant minus et occulte, et accepturi erant amplius et manifeste. *Ut maneat vobiscum*: hoc est, vos illustret et doceat prædicare regnum Dei, et evangelizare, et vos credere faciat me esse Patri æqualem, quem nunc creditis esse minorem. *Maneat etiam vobiscum*

in æternum, ut ad videndum æterni luminis claritatem introducat; et me esse unum Deum cum Patre et eodem Paraclete sicut cito credetis, facie ad faciem contemplari possitis. Paracletus dicitur advocatus vel consolator. Iste est advocatus fidelium, iste est defensor et protector in se sperantium, sine quo nihil est validum, nihil sanctum. Iste suos protegit, iste defendit, iste pro illis pugnat quos in æternum glorificat: iste, inquam, est consolator mœrentium, pater orphanorum, maritus viduarum. Quorum est mœrentium consolator? Mœrentium de perpetracione delicti, de pœna futura commissi. Mœrentium, quia et se ipsos peccando perdidit, et regem gloriæ Christum ad iracundiam provocaverunt. Mœrentium, quod illum spreverunt in delicto, qui pro illis fuit mortuus in ligno. Mœrentium, quia spem vitæ suæ Christum auctorem salutis videre non possunt. Hos autem omnes consolatur Spiritus Jesu. Consolatur eos in hac vita præsentem in spe, et consolabitur in vita beatæ felicitatis in re. Iste, inquam, Spiritus veritatis dicitur, qui Patri et Filio est consubstantialis et cœternus; Spiritus veritatis, Spiritus bonitatis. Omnia quæ docet bona sunt, nullo errore falsitatis obducta.

3. Hunc Spiritum veritatis viri impii et mendaces accipere non possunt. Omnes enim qui habent manus pollutas, non dico carnis, sed mentis; non stercore cœni, sed fetore delicti, eum tam mundum, tam splendidum, tam gloriosum, non valent capere, non possunt tenere, nequeunt possidere. Hunc mundus non capit, hoc est, mundanus, mundi cultor, mundi amator. Amatorem mundi odit Spiritus Christi. Ab illo fugit, quem aliud nisi se ipsum amare cognoscit. Ita vult amari, ut nihil aliud propter ipsum ametur. Perfecte vult amari qui solus vult diligere. Non vult consortem habere in amore, qui parem non habet in dilectionis retributione: et tamen sic vult amari, ut cunctæ res simul amentur cum ipso; et sic vult amari ut nihil præter ipsum ametur. Omnis enim creatura jure creationis ab illo est, et omnis creatura in eo quod est creatura, bona est. Debet ergo ad hoc diligere creatura, ut in ipsa Creator ametur; non ipsa per se, sed per eum qui illam creavit. Qui enim sic diligit aurum, argentum, possessionem, variam suppellectilem, ita quod hæc sunt sibi causa amoris, profecto non est in illo charitas Patris. Diligendus est ergo Creator in cunctis creaturis, et cunctæ per ipsum creaturæ: et sic cuncta diliguntur cum ipso; et tamen ipse solus diligitur. Hunc capere non meretur, qui scabiem ulcerosam habet in pelle: nec cum videre jam valet, qui in occulto mentis abuginem habet. Mundandus est ergo oculus mentis, ut mereamur videre Spiritum veritatis; et testa igne examinata, diutius ab omni scabiæ radendum est corpus, ut omni arte exsculptum et bene politum, Spiritus sancti mereatur effici templum. Sic debemus agere, sic debemus facere, si ad videndam speciem claritatis illius volumus pervenire. Si sic fecerimus; et cum Apostolis Jesu illum cognoscemus, et apud nos manebit in hac præsentem vita, et nobiscum

erit in vita perenni. O quamfelix sponsa, o quam beata anima, quæ sic studet asidue mentis lavare sordes, ut cum illa habitare dignetur tantæ beatitudinis hospes!

620 4. Sciat, quemcunque litteram nostram legere delectat, quod in anima subdita peccatis non habitat ille speciosus Spiritus veritatis. Sola illa anima peccatis esse subjecta dicitur, quæ sic loris suæ pravitatis ligata tenetur, quæ nec vult, nec querit per poenitentiam lamenta suæ iniquitatis vincula dissipare, nec Liberatoris animarum auxilium implorare; sed, quasi impudica meretrix, ultro et importune corruptoribus suis se revoluta prostituit. Illa vero sub peccatis non dicitur, quæ pro viribus contra cuncta carnis incentiva abstinentiæ mucrone luctatur, sine quo stulte de flore castitatis se jactat, qui contra illa quæ de carne et sanguine nascuntur peccata, per afflictionem carnis et per pianguedinem mentis non fortiter instat. Nam pereunt cupidinis arcus [acus], cum corpori nostro subtrahitur cibus et potus: sed dum per obnoxia venter distenditur, mens, caro et castitas incontinentiæ necesse est famulentur. Nam dum voluptati se gula inclinat, et maus oris amica ultra quam natura requirat, id est, gula arvinæ ministrat; corporis arvinæ nutritur, et ipsa luxuria roboratur. Ut ergo castitas vigeat in mente, caro mactetur abstinentiæ falce. Non enim est illi parcendum, si Spiritus sancti fieri volumus templum. Ipse nos ab omni inquinamento carnis et spiritus sic mundare dignetur, ut dignum illius mereamur effici templum hic et in perpetuum, in unitate cujus vivit et regnat Christus cum Patre Deo benedictus in sæcula sæculorum. Amen.

SERMO IX.

In vers. 18-26 cap. xiv Joannis.

1. Sequitur: *Non vos relinquam orphanos*. Omnis enim qui hujus miseræ peregrinationis vias ærumnosas adhuc ambulare compellitur; quem amor et desiderium Christi, sui exilii et vitæ beatæ immemorem esse non sinit: capitulum istud sine gemitu et suspiriis legere, ut arbitror, non valebit. Crede, propter quod et loquor. Quomodo Crucifixi amator, istud capitulum legendo, lacrymas poterit continere, dum ipsum resurgentem totum desiderium suum, in dextera Patris sedentem adhuc non valet videre? O Domine Jesu, nisi amor tuus mihi fiduciam daret, me orphanum a te crederem esse derelictum, quia te, sicut es, videre non possum. Dixisti enim Apostolis tuis: *Non vos relinquam orphanos; veniam ad vos*. Sed ego miser adhuc non merui a Domino meo audire: Non jam te ultra relinquam orphanum; cito veniam ad te, et gaudebit cor tuum. Omnis a me interim recedat lætitia, quousque veniam visurus quem desiderat anima mea. Mœrentem semper habeto amicum, quousque videbo Deum Salvatorem meum: nec mihi gaudium jam esse poterit, dum auctorem gaudii a me longe sic abire contigerit. Felix, inquam, illa anima, quæ quotidie gemit et luget, quia auctorem omnium, mundi Salvatorem Christum non videt. Ipsa profecto ridebit in die novissimo, et gaudens gaudebit in æternum cum Chri-

sto. Illa vero quæ non gemit de Christi abscessu, videat ne irrefragabiliter ploret in ejusdem Christi adventu. Illa sponsum suum non amat, quæ pro desiderio illum videndi aliquo tempore non suspirat. Non enim Christum perfecte amare convincitur, qui pro desiderio Christi suis oculis lacrymas non largitur; sed ille non poterit a Christo diutius separari, qui pro ejus amore quotidie didicit lacrymari. Cito veniet ad suos dolentes, et absterget omnem lacrymam ab oculis eorum: et jam non erit amplius neque luctus, neque clamor, sed gaudium æternum de visione Christi, qui dixit discipulis suis. *Non vos relinquam orphanos*. Et est sensus: *Non vos relinquam orphanos*; id est non ita dabitur Spiritus per me, ut ego non sim vobiscum. *Non vos relinquam orphanos*. Orphani græce, latine pupilli. Hic indicat se esse Patrem illis: Veniam ad vos post resurrectionem carnis, qui vobiscum sum semper præsentia majestatis divinæ. *Et adhuc modicum, et mundus jam non me videt; vos autem videbitis me*. Bonis tantum apparuit Christus post resurrectionem, non pravis, et perversis amatoribus mundi. Possumus dicere quod modicum tempus dicitur totum tempus nostræ mortalitatis: quo finito auferetur impius, ne videat gloriam Dei, quam videbunt justii.

621 2. Quod autem dicitur, *Ego vivo, et vos vivetis*, sic est intelligendum: Ego vivo qui sum vita, et per me vitam vos vivetis. Hoc verbo præsentem, vivo, semper usus est, quia mox erit futura resurrectio. Ad illos utitur futuro, quorum est in fine futura resurrectio. *In illa die vos cognoscetis quia ego in Patre, et Pater in me est; et vos in me, et ego in vobis*; ac si dicat: In die novissimo, quando completa fuerit vestra resurrectio, cognoscetis quomodo creditis, quia ego in Patre modo, tanquam radius in sole, unum cum ipso, et vos in me ut palmitibus in vite; et ego in vobis, ut in palmitibus vitis. Sed mundus nec nunc videt, nec tunc videbit Deum in sua majestate fulgentem. Quis est iste mundus maledictus, a quo videri non poterit Deus? Maledictus, inquam, maledictus, et ultra quam dici potest maledictus erit, qui Dominum Christum æternaliter non videbit. Mundus eum non videbit; mundus, id est mundi amator. Amatores enim mundi, mundi nomine vocantur. Nemo se seducat: quicumque diligit mundum, mihi credat, non diligit Deum; et si non diligit, unde videbit? Qui non diligit Deum cæcus est. Videre eum non potest qui non habet cor mundum, cor mite, cor mansuetum, cor charitatis dulcedine plenum. Oculorum lumen amisit, nec ipsum veri luminis auctorem videbit. Si ergo Deum videre desideras, cor tuum ab omni lepra peccati mundificare non negligas. Memento ore Veritatis fuisse prolatum: *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt* (Matth. v, 8). Sed mundus non videt eum, quia non habet cor mundum.

3. Mundus dicitur pluribus modis. Dicitur mundus trina machina rerum, cœlestium, terrestrium, et infernorum; cœlum, et quidquid cœli ambitu

continetur. Dicitur mundus amor mundi, ut hic: *Adhuc modicum, et mundus me jam non videt*. Dicitur et mundus qui est ab omni sorde lotus et mundus, sicut est istud: « Mundi per abstinentiam ipsi canamus gloriam (Hymn. ad Primam). » De illo solo mundo, imo de illis solis immundis, scilicet amatoribus mundi, dicitur: *Mundus non videt Deum*. Nam *qui diligit mundum, non est charitas Patris in eo* (I Joan. ii, 15). Valde sibi adversantur ad invicem amor mundi, et amor Dei. Si amor mundi habitat, non est quo intret amor Dei. Amor Dei hominem revocat a mundo, et amor mundi hominem a Deo. Unus dejicit, alius extollit: unus suum possessorem dejicit in infernum, alius sublevat, et transmittit in cœlum. Amor mundi totum mundum querit, et nunquam satiatur; imo cum plus habet, plus capit semper habere: amor Dei unum cupit semper habere solum, illo contentus est, nil aliud jam possidere peroptat. Amor Dei nihil aliud querit nisi solum Deum. Valde nobilis est amor iste: omne pulchrum dedignatur amare, præter inviolatæ pulchritudinis florem, illum scilicet qui dicit: *Ego sum flos campi et lilium convallium* (Cantic. ii, 1). Omnia quæ sunt, quæ Christi non sunt, non solum non querit, sed etiam tanquam stercora putrida abdicat et subsannat. Cuncta spernit, cuncta despicit, omnia sibi vilescunt, quia ei solus Christus dulcescit. O felix amor, o beate amor! qui te habent, beati sunt; qui te habent, felices sunt: nimis est felix, nimis est beatus, cujus tantum est dilectio Christi. Habeamus, dilectissimi, hanc felicitatem, habeamus nostri Creatoris dilectionem. In hoc cognoscitur amator Christi, si servet præcepta Christi. Unde sequitur:

4. *Qui habet mandata mea et servat ea, ille est, qui diligit me*. Qui habet in memoria et servat in vita; qui habet faciendo, et servat perseverando: vel qui habet in sermonibus, et servat in moribus; vel habet audiendo, et servat faciendo, *ille est qui diligit me*. Multi sunt enim qui Domini mandata habent, et ea minime teneat: multi habent in libro, sed ea non tenent in animo; multi in voce, sed non in opere; multi in memoria, sed non in vita; multi in verbo, sed non in exemplo. Illi proecto non sunt de dilectoribus Christi; isti, inquam, plagis vapulantur multis: istis erit fletus et stridor dentium; ignis, sulphur, et spiritus procellarum pars pœnæ eorum cum diabolo et angelis ejus. Sed diligentibus Christum magnum erit gaudium, magnum erit tripudium, magna exultatio, magna gloriatio. Sequitur enim: *Qui diligit me, diligitur a Patre meo: et ego diligam eum, et manifestabo ei me ipsum*. Quid tibi videtur, amator Christi, cultor Dei, despector tui, de præmio amoris tui? Quid tibi mali poterit nocere, aut quid tibi boni poterit deesse, si ille te diligit qui de nihilo cuncta creavit? O nimis felix et ultra quam dici potest beatus, quem pie diligit Deus Pater, et Filius ejus cum Spiritu Christi et Dei! Quid, inquam, felixus,